

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ І.І. МЕЧНИКОВА
Кафедра географії України, ґрунтознавства і земельного кадастру

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-педагогічної роботи

(Майя НІКОЛАСВА)

«Вересня» 2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Земельний кадастр

Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

Галузь знань: 10 Природничі науки

Спеціальність: 106 Географія

Освітньо-професійна програма: «Землекористування і оцінка земель»

Робоча програма навчальної дисципліни «Земельний кадастр». Одеса: ОНУ, 2023.
13 с.

Розробники:

Буяновський Андрій Олександрович – кандидат географічних наук, доцент,
завідувач кафедри географії України, ґрунтознавства і земельного кадастру;
Ожован Олена Олександрівна – кандидат біологічних наук, доцент, доцент
кафедри географії України, ґрунтознавства і земельного кадастру.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри географії України,
ґрунтознавства і земельного кадастру

Протокол № 01 від “30” 08 2023 р.

Завідувач кафедри _____ (підпис) ABZ (Андрій БУЯНОВСЬКИЙ)

Погоджено із гарантом ОПП «Землекористування» і оцінка земель»

_____ (підпис) ABZ (Андрій БУЯНОВСЬКИЙ)

Схвалено навчально-методичною комісією (НМК) геолого-географічного
факультету

Протокол № 1 від “30” серпня 2023 р.

Голова НМК _____ (підпис) В.С. (Віталій СИЧ)

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри _____

Протокол № ____ від “ ____ ” _____ 20__ р.

Завідувач кафедри _____ (підпис) _____)

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри _____

Протокол № ____ від “ ____ ” _____ 20__ р.

Завідувач кафедри _____ (підпис) _____)

1.Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		<i>Очна форма навчання</i>	<i>Заочна форма навчання</i>
Загальна кількість: кредитів – 3,0 годин – 90 змістових модулів – 2	Галузь знань <u>10 Природничі науки</u> (шифр і назва) Спеціальність <u>106 Географія</u> (код і назва) Спеціалізації: _____ (назва) Рівень вищої освіти: <u>Перший (бакалаврський)</u>	<i>Обов'язкова</i>	
		<i>Рік підготовки:</i>	
		3-й	
		<i>Семестр</i>	
		6-й	
		<i>Лекції</i>	
		24 год.	
		<i>Практичні, семінарські</i>	
		22 год.	
		<i>Лабораторні</i>	
		<i>Самостійна робота</i>	
44 год.			
Форма підсумкового контролю: <i>іспит</i>			

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета – формування у здобувачів системи теоретичних знань з питань державного земельного кадастру і практичному застосуванні цих знань, умінь і навиків під час проведення робіт кадастрового зонування територій, бонітування ґрунтів, грошової оцінки земель, державної реєстрації земельних ділянок та обліку кількості і якості земель.

Завдання – набуття знань з теорії і практики земельного кадастру, а саме розуміння сутності і закономірностей функціонування землі як природного ресурсу і засобу виробництва; питання теорії державного земельного кадастру, постановку і організацію земельно-кадастрових і землеоціночних робіт; знання чинного земельного законодавства із земельного кадастру і оцінки ґрунтів і земель.

Процес вивчення дисципліни спрямований на формування елементів наступних **компетентностей**:

а) загальних (ЗК): ЗК1 - здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях; ЗК2 – знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності; ЗК 5 - навички використання інформаційних і комунікаційних технологій; ЗК7 - здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел; ЗК 11 - здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

б) фахових (ФК): ФК 1 - здатність брати участь у плануванні та виконанні наукових та науково-технічних проектів; ФК 2 - здатність застосовувати знання і розуміння основних характеристик, процесів, історії і складу природи і суспільства; ФК 3 - здатність здійснювати збір, реєстрацію і аналіз даних за допомогою відповідних методів і технологічних та програмних засобів у польових і лабораторних умовах; ФК 4 - здатність застосовувати кількісні методи при дослідженні сфер ландшафтної оболонки; ФК7 – знання і використання специфічних для географічних наук теорій, парадигм, концепцій та принципів відповідно до спеціалізації; ФК 8 - самостійно досліджувати природні матеріали та статистичні дані (у відповідності до спеціалізації) в польових і лабораторних умовах, описувати, аналізувати, документувати і презентувати результати; ФК9 – здатність до планування, організації та проведення досліджень і підготовки звітності; ФК12 - здатність проводити польові та камеральні роботи ґрунтознавчо-географічного спрямування, надавати правову оцінку природокористування та використання ґрунтово-земельних ресурсів, оцінку сучасного стану землекористування, виділяти головні проблемні питання та надавати шляхи їх вирішення з метою оптимізації ґрунто- і землекористування; ФК13 - здатність застосовувати відповідні методи ґрунтознавчих, топографо-геодезичних та землепорядних робіт і досліджень, оцінювання ґрунтів і земель в практичній діяльності, аналізувати та встановлювати вплив природних та антропогенних факторів на об'єктивну вартість (цінність) ґрунтів і земель в сучасних умовах кліматичних трансформацій, земельної та адміністративно-територіальної реформи, різної ефективності господарювання.

Програмні результати навчання (ПРН):

P01. Знати, розуміти і вміти використовувати на практиці базові поняття з теорії географії, а також світоглядних наук. P05.Збирати, обробляти та аналізувати інформацію в області географічних наук. P08. Застосовувати моделі, методи фізики, хімії, геології, екології, математики, інформаційних технологій тощо при вивченні природних та суспільних процесів формування і розвитку геосфер. P09. Аналізувати склад і будову природних і соціосфер (у відповідності до спеціалізації) на різних просторово-часових масштабах. P12. Знати і вміти використовувати методи ґрунтознавства і географії ґрунтів, проводити оцінку існуючого землекористування, природокористування, його правочинність. P13. Вміти застосовувати географічні, ґрунтознавчі, топографо-геодезичні та землепорядні методи в практичній діяльності, аналізувати результати оцінки стану природо-, ґрунто- і землекористування, проводити оцінювання ґрунтів і земель та надавати рекомендації щодо підвищення еколого-економічної ефективності використання земель.

Очікувані результати навчання. У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач повинен

знати: теоретичні основи державного земельного кадастру; історію розвитку земельного кадастру в Україні та світі; принципи і методи кадастрового зонування територій, кадастрових знімачів, бонітування ґрунтів, грошової оцінки, реєстрації земельних ділянок, обліку кількості і якості земель, роботи щодо юридичного оформлення документів на право власності і користування землею, державну статистичну звітність з кількісного обліку земель; основи земельного права, спрямованих на регулювання земельних відносин;

вміти: обробляти та аналізувати земельно-кадастрові дані з використанням комп'ютерної техніки; застосовувати дані земельного кадастру для вирішення різноманітних завдань, пов'язаних з організацією використання і охороною земель; застосовувати отримані знання у своїй практичній діяльності.

3. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Земельний кадастр, його складові

Тема 1. Загальні відомості та історичні етапи розвитку кадастру земель

Поняття про кадастр, земельний кадастр. Загальні відомості про кадастр. Розвиток земельного кадастру на території України. Витоки сучасної системи ведення державного земельного кадастру.

Тема 2. Характеристика державного земельного кадастру

Зміст і призначення державного земельного кадастру. Складові частини державного земельного кадастру. Види і принципи державного земельного кадастру. Методологічні основи державного земельного кадастру.

Тема 3. Земельно-кадастрова документація

Види земельно-кадастрової документації. Способи одержання земельно-кадастрових даних. Статистичні спостереження. Систематизація, обробка і аналіз земельно-кадастрових даних. Статистичні земельно-кадастрові таблиці. ГІС-технології в державному земельному кадастрі. Програма автоматизованої земельно-інформаційної системи в Україні.

Тема 4. Земельні ресурси як об'єкт державного земельного кадастру

Земельний фонд України і його категорії як об'єкт державного земельного кадастру. Земельна ділянка як основна земельно-кадастрова одиниця. Угіддя як елемент державного земельного кадастру. Класифікація земельних угідь. Земельний фонд України у складі світових земельних ресурсів та стан його використання.

Тема 5. Право володіння і право користування землею в Україні

Поняття об'єкта і суб'єкта права власності і користування. Права та обов'язки землевласників і землекористувачів. Поняття про обмеження прав на землю. Право земельного сервітуту.

Тема 6. Кадастрове зонування

Кадастрова структуризація території. Присвоєння кадастрових номерів. Сутність і загальні положення районування території для оцінки земель.

Тема 7. Державна реєстрація об'єктів та прав власності і користування землею

Загальні положення про державну реєстрацію землі та нерухомості. Реєстрація земельних ділянок і прав власності і користування. Документи на право власності і користування землею та їх зміст. Зміст і порядок ведення поземельної книги.

Тема 8. Облік кількості та якості земель

Облік кількості земель. Облік якості земель. Земельно-облікові документи. Сучасні проблеми обліку кількості і оцінки якості земель в Україні.

Змістовий модуль 2. Ведення земельного кадастру – теорія і практика

Тема 9. Ведення державного земельного кадастру

Законодавча база ведення державного земельного кадастру. Система державних органів земельних ресурсів. Завдання та функції державних органів щодо ведення державного земельного кадастру. Порядок ведення державного земельного кадастру.

Тема 10. Порядок ведення державного земельного кадастру

Порядок ведення державного земельного кадастру. Нормативно-правова база і практика ведення.

Тема 11. Застосування земельно-кадастрових даних під час аналізу господарської діяльності

Загальні питання аналізу господарської діяльності на основі матеріалів земельного кадастру. Аналіз урожайності сільськогосподарських культур з урахуванням якості земель. Аналіз діяльності господарств з врахуванням якості землі та затрат на виробництво продукції.

Тема 12. Застосування даних земельного кадастру під час складання проектів формування землеволодінь і землекористувань

Значення земельно-кадастрової інформації в плануванні землекористування. Застосування матеріалів земельного кадастру під час встановлення меж землеволодінь і землекористувань. Тимчасова консервація деградованих земель із врахуванням їх оцінки.

Тема 13. Державний земельний кадастр і просторове планування розвитку громад.

Сутність просторового планування. Просторові плани розвитку громад. Законодавчо-нормативна база, задачі і зміст розробки просторових планів. Містобудівна документація і земельний кадастр. Практика просторового планування територій громад і використання земельно-кадастрової інформації при плануванні.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин									
	Денна форма навчання					Заочна форма навчання				
	Усьо-го	у тому числі				Усьо-го	у тому числі			
		л	п/с	лаб.	с.р.		л	п/с	лаб.	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Змістовий модуль 1. Земельний кадастр, його складові										
Тема 1. Загальні відомості та історичні етапи розвитку кадастру земель	3	1				2				
Тема 2. Характеристика державного земельного кадастру	5	1	2			2				
Тема 3. Земельно-кадастрова документація	5	2				3				
Тема 4. Земельні ресурси як об'єкт державного земельного кадастру	6	2	2			2				
Тема 5. Право володіння і право користування землею в Україні	5	2				3				
Тема 6. Кадастрове зонування	6	2	2			2				
Тема 7. Державна реєстрація об'єктів та прав власності і користування землею	8	2	2			4				
Тема 8. Облік кількості та якості земель	10	2	4			4				
Разом за змістовим модулем 1	48	14	12			22				
Змістовий модуль 2. Ведення земельного кадастру – теорія і практика										
Тема 9. Ведення державного земельного кадастру	4	2				2				
Тема 10. Порядок ведення державного земельного кадастру	8	2	2			4				
Тема 11. Застосування земельно-кадастрових даних під час аналізу господарської діяльності	8	2	2			4				

Тема 12. Застосування даних земельного кадастру під час складання проектів формування землеволодінь і землекористувань	12	2	4							
Тема 13. Державний земельний кадастр і просторове планування розвитку громад	10	2	2							
Разом за змістовим модулем 2	42	10	10			22				
ІНДЗ*										
Усього годин	90	24	22			44				

* – за наявності

5. Теми семінарських занять

Не передбачено

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин д/ф, з/ф
1	Визначення змісту державного земельного кадастру, його характеристика	2, -
2	Визначення земельних ресурсів як об'єкту державного земельного кадастру.	2, -
3	Кадастрове зонування	2, -
4	Державна реєстрація об'єктів та прав власності і користування землею. Державна реєстрація земельних ділянок	2,-
5	Облік кількості і якості земель. Визначення екологічної стабільності землекористування	4,-
6	Порядок ведення державного земельного кадастру. Поземельна книга.	2,-
7	Застосування земельно-кадастрових даних під час аналізу господарської діяльності	2, -
8	Застосування даних земельного кадастру під час складання проектів формування землеволодінь і землекористувань	4, -
9	Державний земельний кадастр і просторове планування розвитку громад	2,-

7. Теми лабораторних занять

Не передбачено

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми/ види завдань	Кількість годин, д/ф, з/ф
1	Загальні відомості та історичні етапи розвитку кадастру земель. Історія розвитку земельного кадастру на території України.	2, -
2	Характеристика державного земельного кадастру – суть, зміст та завдання	2, -
3	Земельно-кадастрова документація	3, -
4	Земельні ресурси як об'єкт державного земельного кадастру	2, -
5	Право володіння і право користування землею в Україні	3, -

6	Кадастрове зонування	2, -
7	Державна реєстрація об'єктів та прав власності і користування землею	4, -
8	Облік кількості та якості земель	4, -
9	Ведення державного земельного кадастру	2, -
10	Порядок ведення державного земельного кадастру – аналіз нормативної бази	4, -
11	Застосування земельно-кадастрових даних під час аналізу господарської діяльності	4, -
12	Застосування даних земельного кадастру під час складання проектів формування землеволодінь і землекористувань	6, -
13	Державний земельний кадастр і просторове планування розвитку громад	6, -
	Разом	44, -

До самостійної роботи відноситься (на вибір викладача):

- [1] – підготовка до лекцій, практичних, семінарських, лабораторних занять;
- [2] – написання рефератів, есе;
- [3] – індивідуальне навчально-дослідне завдання;
- [4] – курсова робота тощо

(п.2.8. Положення про освітній процес в ОНУ)

9. Методи навчання

Пояснювально-ілюстративний, порівняльно-географічний, проблемного викладення та частково-пошуково-дослідницький. Використання матеріалів природно- і ґрунтового-географічних досліджень та порівняльно-географічного аналізу.

Лекції із застосуванням наочних засобів, презентації, завдання для практичних занять та самостійної роботи, опрацювання нового матеріалу, в т.ч. із застосуванням інтернет-ресурсів.

10. Форми контролю і методи оцінювання

Поточний і періодичний контроль (усне опитування, тестування), оцінка виконання практичних та самостійних завдань, підсумковий контроль (тестування, усне опитування).

Критерії оцінювання навчальних досягнень

Оцінка за національною шкалою	Теоретична підготовка	Практична підготовка
	Здобувач освіти	
Відмінно	у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей; глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань, використовуючи при цьому нормативну, обов'язкову та додаткову літературу; робить самостійні висновки, виявляє причинно-наслідкові зв'язки; самостійно знаходить додаткову інформацію та використовує її для реалізації поставлених перед ним завдань. Здобувач здатен виділяти суттєві ознаки вивченого за допомогою операцій синтезу, аналізу, виявляти причинно-	глибоко та всебічно розкриває сутність практичних завдань, використовуючи при цьому нормативну, обов'язкову та додаткову літературу; може аргументовано обрати раціональний спосіб виконання завдання й оцінити результати власної практичної діяльності; виконує творчі завдання та ініціює нові шляхи їх виконання; вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичного матеріалу; проявляє творчий підхід до виконання

	наслідкові зв'язки, формувати висновки і узагальнення, вільно оперувати фактами та відомостями.	індивідуальних та колективних завдань при самостійній роботі.
Добре	достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, використовуючи при цьому нормативну та обов'язкову літературу; при представленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, застосовує знання для розв'язання стандартних ситуацій; самостійно аналізує, узагальнює і систематизує навчальну інформацію, але допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки.	правильно вирішив більшість практичних завдань; має стійкі навички виконання завдання
Задовільно	володіє навчальним матеріалом на репродуктивному рівні або відтворює певну частину навчального матеріалу з елементами логічних зв'язків, знає основні поняття навчального матеріалу; має ускладнення під час виділення суттєвих ознак вивченого; під час виявлення причинно-наслідкових зв'язків і формулювання висновків.	може використовувати знання в стандартних ситуаціях, має елементарні, нестійкі навички виконання завдання. Правильно вирішив половину розрахункових/тестових завдань. Здобувач має ускладнення під час виділення суттєвих ознак вивченого; під час виявлення причинно-наслідкових зв'язків і формулювання висновків.
Незадовільно з можливістю повторного складання	володіє навчальним матеріалом поверхово й фрагментарно (без аргументації та обґрунтування); безсистемно виокремлює випадкові ознаки вивченого; не вмє робити найпростіші операції аналізу і синтезу; робити узагальнення, висновки; під час відповіді допускаються суттєві помилки	недостатньо розкриває сутність практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності, правильно вирішив окремі розрахункові/тестові завдання за допомогою викладача, відсутні сформовані уміння та навички.
Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не володіє навчальним матеріалом	виконує лише елементи завдання, потребує постійної допомоги викладача

11. Перелік питань для підсумкового контролю

1. Поняття про кадастр, земельний кадастр.
2. Загальні відомості про кадастр земель. Розвиток світового земельного кадастру.
3. Розвиток земельного кадастру на території України. Витоки сучасної системи ведення державного земельного кадастру.
4. Зміст і призначення державного земельного кадастру.
5. Складові частини державного земельного кадастру.
6. Види і принципи державного земельного кадастру.
7. Методологічні основи державного земельного кадастру.
8. Види земельно-кадастрової документації.
9. Способи одержання земельно-кадастрових даних.

10. Систематизація, обробка і аналіз земельно-кадастрових даних.
11. ГІС-технології в державному земельному кадастрі.
12. Земельні ресурси як об'єкт державного земельного кадастру.
13. Земельний фонд України і його категорії як об'єкт державного земельного кадастру.
14. Земельна ділянка як основна земельно-кадастрова одиниця.
15. Угіддя як елемент державного земельного кадастру. Класифікація земельних угідь.
16. Земельний фонд України у складі світових земельних ресурсів та стан його використання.
17. Право володіння і право користування землею в Україні. Права та обов'язки землевласників і землекористувачів.
18. Поняття про обмеження прав на землю. Право земельного сервітуту.
19. Кадастрове зонування. Кадастрова структуризація території.
20. Кадастровий номер, присвоєння кадастрових номерів.
21. Сутність і загальні положення районування території для оцінки земель.
22. Державна реєстрація об'єктів та прав власності і користування землею. Загальні положення про державну реєстрацію землі та нерухомості.
23. Реєстрація земельних ділянок і прав власності і користування.
24. Документи на право власності і користування землею та їх зміст.
25. Зміст і порядок ведення поземельної книги.
26. Облік кількості земель. Облік якості земель. Земельно-облікові документи.
27. Сучасні проблеми обліку кількості і оцінки якості земель в Україні.
28. Законодавча база ведення державного земельного кадастру.
29. Система державних органів земельних ресурсів. Завдання та функції державних органів щодо ведення державного земельного кадастру.
30. Порядок ведення державного земельного кадастру.
31. Нормативно-правова база і практика ведення державного земельного кадастру.
32. Застосування земельно-кадастрових даних під час аналізу господарської діяльності
33. Аналіз урожайності сільськогосподарських культур з урахуванням якості земель.
34. Аналіз діяльності господарств з врахуванням якості землі та затрат на виробництво продукції.
35. Застосування даних земельного кадастру під час складання проектів формування землеволодінь і землекористувань.
36. Значення земельно-кадастрової інформації в плануванні землекористування.
37. Застосування матеріалів земельного кадастру під час встановлення меж землеволодінь і землекористувань.
38. Тимчасова консервація деградованих земель із врахуванням їх оцінки.
39. Сутність просторового планування, просторові плани розвитку громад і земельно-кадастрова інформація в плануванні.
40. Практика просторового планування територій громад і використання земельно-кадастрової інформації при плануванні.

12. Розподіл балів, які отримують студенти

Для іспиту

Поточний контроль і оцінювання виконання практичних робіт і самостійної роботи здобувачів*	Періодичний контроль 1 (ЗМ1)	Періодичний контроль 2 (ЗМ2)	Підсумковий контроль	Сума балів
12+22+22=56	8	6	30	100

*Поточне тестування та самостійна робота						Сума (в балах) за поточне оцінювання і самостійну роботу
Змістовий модуль 1		Змістовий модуль 2		СРС		
T1-8	Практичні роботи (1-5)	T9-13	Практичні роботи (6-9)	ЗМ1	ЗМ2	
7	12	5	10	11	11	56

T1, T2 ... T13 – теми змістового модуля.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
85-89	B	добре	
75-84	C	задовільно	
70-74	D		
60-69	E	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
35-59	FX		
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

13.Методичне забезпечення

1. Силабус навчальної дисципліни.
2. Конспекти лекцій та плани практичних занять.
3. Методичні матеріали до проведення практичних занять та виконання завдань.
4. Підручники і навчальні посібники.
5. Питання для поточного контролю і тестові завдання.
6. Питання і завдання для самостійної роботи.
7. Презентації, блок-схеми, графіки та інші ілюстративно-демонстраційні засоби навчання.

14. Рекомендована література

Нормативно-правова база:

1. Закон України «[Про Державний земельний кадастр](#)» від 07.07.2011 р. № 3613-VI.
2. Закон України «Про оцінку земель» від 11 грудня 2003 р. № 1378-IV.
3. Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо умов обігу земель сільськогосподарського призначення» від 31.03.2020 р. № 552-IX.
4. Земельний кодекс України від 25.10.2001 р. № 2768-III.
5. Постанова Кабінету Міністрів України «[Про затвердження Порядку ведення Державного земельного кадастру](#)». Кабінет Міністрів України; Постанова, Порядок, Вимоги [...] від 17.10.2012 р. № 1051.

Підручники, навчальні посібники, інші публікації:

Основна

1. Гавриш Н. С. Використання, відтворення та охорона ґрунтів в Україні: теоретико-правові аспекти: монографія. Одеса: Юрид. л-ра, 2016. 398 с.
2. Кірічек Ю.О. Оцінка земель. Навчальний посібник. Літограф. Дніпропетровськ. 2016. 454 с.
3. Методика нормативної грошової оцінки земельної ділянки земель сільськогосподарського призначення / С.А. Балюк та ін. Харків, 2019.
4. Методичні основи грошової оцінки земель в Україні: навч. посібник. [Дехтяренко Ю. Ф., Лихогруд М. Г., Манцевич Ю. М., Палеха Ю. М.]. К.: Профі, 2007. 624 с.
5. Михайлюк В.І., Біланчин Я.М. Оцінка земель: навчальний посібник. Одеса : Чорномор'я, 2003. 90 с.
6. Новаковський Л. Я., Олещенко М.А. Соціально-економічні проблеми сучасного землекористування. Київ: Урожай, 2007. 159 с.
7. Паньків Зіновій. Землекористування в Карпатському регіоні України: теорія, історія та сучасний стан : монографія. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2015. 340 с.
8. Паньків Зіновій. Еволюція землекористування в Україні : монографія. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2012. 188 с.
9. Паньків З.П., Наконечний Ю.І. Земельні ресурси. Практикум : навчальний посібник. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2020. 196 с.
10. Паньків Зіновій, Ямелинець Тарас. Нормативна грошова оцінка земель в Україні : навчальний посібник. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2021. 344 с.
11. Паньків З.П. Земельні ресурси: Навчальний посібник. Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2008. 272 с.
12. Позняк С.П. Актуальні проблеми ґрунтознавства і географії ґрунтів : навч.посібник. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2017. 272 с.
13. Позняк С. П., Гавриш Н.С. Господареві про ґрунти і право на них = For the landowner about soils and legal aspects : науково-практичний посібник. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2020. 250 с.
14. Ступень М. Г. Державний земельний кадастр: сучасний стан і шляхи його вдосконалення. Монографія. Львів: НВФ «Українські технології», 2005. 176 с.
15. Теоретичні основи державного земельного кадастру: навчальний посібник [Ступень М. Г., Гулько Р. Й., Микула О. Я. та ін.]. Львів: «Новий Світ – 2000», 2003. 336 с.

Додаткова

1. Барвінський А.В., Тихенко Р.В. Технології відтворення продуктивності земель: навчальний посібник. Київ: Медінформ. 2017. 762 с.
2. Богіра М.С., Ярмолюк В.І. Землевпорядне проектування. Київ: Агроосвіта, 2011. 440 с.
3. Бусуйок Д. Управлінські та сервісні правовідносини в земельному праві України: монографія. К.: Ніка-Центр, 2017. 352 с.
4. Довідник із землеустрою / За ред. Новаковського Л.Я. 4-те вид.. перероб. і доп. Київ: Аграрна наука, 2015. 492 с.
5. Дорош О. С., Бутенко Є. В., Купріянич І. П. Застосування даних дистанційного зондування Землі при вирішенні проблем управління землями сільськогосподарського призначення: наук. монографія. К.: Медінформ, 2015. 256 с.
6. Дорош Й.М., Дорош О.С. Формування обмежень та обтяжень у землекористуванні: навчальний посібник. Херсон: Грінь Д.С., 2017. 650 с.
7. Євсюков Т. О. Класифікація та екобезпечне використання особливо цінних земель: монографія. Київ-Львів: Ліга-Прес, 2015. 452 с.
8. Земельна політика європейського співтовариства: принципи, проблеми, реалізація: монографія / А. Г. Мартин [та ін.]. К.: Компринт, 2017. 159 с.

9. Моніторинг земельних відносин в Україні. 2016-2017: статистичний щорічник. Програма «Підтримка прозорого управління земельними ресурсами в Україні». К.: 2018. 168 с.
10. Сохнич А.Я., Богіра М.С., Яременко Ю.І., Стойко Н.Є. Державний контроль за використанням земель. Підручник. Львів: ГАЛИЧ-ПРЕС, 2018. 240 с.
11. Ступень М.Г., Гулько Р.Й., Микула О.Я., Шпік Н.Р. Кадастр населених пунктів: Підручник. Львів: "Новий світ-2000", 2004. 392 с.
12. Ступень М.Г., Добрянський І.М., Микула О.Я., Шпік Н.Р. Містобудівний кадастр: Навч. посібник. Львів: ЛДАУ, 2003. 224 с.
13. Тимчасові методичні рекомендації щодо складання проектів землеустрою, що забезпечують еколого-економічне обґрунтування сівозміни та впорядкування угідь. Держкомзем України, ДП «Головний інститут землеустрою». К., 2010. 60 с.
14. Третяк А.М. Економіка землекористування та землевпорядкування: навч. посібник. К. : ЦЗРУ, 2004. 542 с.
15. Третяк А.М., Дорош О.С. Управління земельними ресурсами: навчальний посібник. Вінниця: Нова книга, 2006. 360 с.
16. Третяк А.М., Другак В.М., Колганова І.Г. Землевпорядне проектування: впорядкування існуючих землеволодінь і землекористувань та їх угідь. К. : ЦЗРУ, 2007. 246 с.
17. Третяк А.М. Землеустрій в Україні: теорія, методологія: Монографія. Херсон, 2013. 650 с.
18. Третяк А.М. Землевпорядне проектування: Теоретичні основи і територіальний землеустрій: Навч. посібник. К.: ТОВ «ЦЗРУ», 2008. 576 с.
19. Третяк А.М., Будзяк О.С., Третяк В.М., Дорош О.С., Будзяк В.М., Юречко Ю.О. Екологія землекористування: навчальний посібник. Київ: Інститут екологічного управління та збалансованого природокористування, 2017. 178 с.

Електронні інформаційні ресурси

Всі документи бази даних "Законодавство України": <https://zakon.rada.gov.ua/laws>

- Вісник ОНУ. Серія Географічні та геологічні науки. Режим доступу: <http://visgeo.onu.edu.ua/>.
- Державна служба України з питань геодезії, картографії та кадастру. Режим доступу: <http://land.gov.ua/>.
- Земельний вісник України. Режим доступу: <http://zemvisnuk.com.ua/>
- Національний науковий центр "Інститут ґрунтознавства та агрохімії імені О. Н. Соколовського" НААН України. Режим доступу: <http://www.issar.com.ua/>.
- Національний атлас України. Режим доступу: <http://www.wbc.org.ua/atlas/>.
- Наукова бібліотека ОНУ імені І.І. Мечникова. Режим доступу: <http://www.lib.onu.edu.ua/>.
- Український географічний журнал. Режим доступу: <https://ukrgeojournal.org.ua/>